

Brdo pri Kranju, 5. november 2014

SPOROČILO ZA MEDIJE

Brdo pri Kranju, 5. november 2014 – Danes je potekala osma Strateška konferenca o trgovini, ki sta jo organizirali Trgovinska zbornica Slovenije in Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani. Na konferenci so domači in tuji strokovnjaki več kot 400 udeležencem predstavili različne vidike družbene odgovornosti in donose, ki jih ta lahko prinaša. Letošnja tema je tako odsev vse močnejšega razvojnega trenda v razvitem delu sveta, ki mu uspešno sledijo tudi nekatera propulzivna slovenska podjetja.

V uvodnem nagovoru zbranim na konferenci je **predsednica TZS mag. Mariča Lah** poudarila, da koncept družbene odgovornosti ni nov, a da slovenska podjetja njegove konkurenčne prednosti prepoznavajo šele zadnjih nekaj let, s čimer so se v nadaljevanju strinjali tudi sodelujoči na okrogli mizi. Lahova je izpostavila, da vprašanja, na katere je iskala odgovor letošnja Strateška konferenca, ne ostajajo odprta zgolj pri vedno bolj uveljavljenih konceptih, kot je na primer družbena odgovornost, temveč tudi pri iskanju rešitev za gospodarsko okrevanje Slovenije. »Če se zadnje mesece zdi, da se slovensko gospodarstvo počasi postavlja na noge, predvsem zaradi izvoza, na zbornici z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da o okrevanju trgovine še ne moremo govoriti,« so bile besede Lahove, ki jasno izražajo še vedno zaostrene razmere v trgovinski dejavnosti v Sloveniji. Takšne trditve lahko podkrepimo tudi s kar se da racionalnim obnašanjem potrošnikov, ki so spremenil svoje nakupovalne navade. Njihovi nakupi so bolj preudarni, vnaprej načrtovani, kupujejo manj in pogosteje, iščejo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno, tudi med bio/eko izdelki, zato je konkurenca med trgovci izjemno močna. Potrošniki so postali mnogo bolj pozorni in odzivni na cenovno ugodne ponudbe ter akcije in promocije, večji pomen dajejo trgovskim blagovnim znamkam. Nakupi trajnejših dobrin so še vedno odloženi v prihodnost.

Ker zbornica tudi pri napovedih za prihodnje ostaja previdna, je predsednica TZS v svojem govoru vlado ponovno pozvala k uresničevanju družbene odgovornosti tudi s pomočjo ukrepov, ki jih predlaga zbornica. Ob tem je poudarila, da »našteti ukrepi ne predstavljajo kritike novi vladi, pač pa pomenijo družbeno odgovorno ravnanje trgovcev in naše zbornice, obenem pa izražajo našo pripravljenost za učinkovito sodelovanje pri pripravi in pri izvajanju ukrepov, ki so nujno potrebni za izboljšanje razmer v gospodarstvu.« Konkretni ukrepi so navedeni v zaključnem delu tega sporočila.

Osnovna rdeča nit letošnje konference, družbena odgovornosti, zadeva vse nas. Zemlja in družba kažeta vse več simptomov, da se države, podjetja in posamezniki ne obnašamo odgovorno, čeprav to pogosto trdimo. Ekosistemi izgubljajo ravnovesje, v družbi smo priča krizi vrednot. Odsotnost nadzornih mehanizmov in sankcij dovoljuje odločitve, ki maksimirajo kratkoročne materialne koristi 'lobijev' in posameznikov, in negativno vplivajo na uspešno uresničevanje strategij na ravni države, podjetij in posameznikov, tudi, ko so te dolgoročno smotrne. Teh negativnih vplivov se čedalje bolj zavedamo, a ko je treba ukrepati, vse prevečkrat ostajamo na deklarativni ravni. Kot je poudarila v svojem nagovoru **dekanja Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani prof. dr. Metka Tekavčič** »je potrebno poskrbeti za razvoj nove generacije poslovnih voditeljev, ki bodo kos zapletenim izzivom, s katerimi se soočajo podjetja in druge organizacije v naši družbi, zato mora biti v te napore vključena celotna fakulteta - vodstvo, zaposleni, številni študenti kot tudi številni poslovni partnerji.«. Slavnostni govornik,

podpredsednik vlade in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan, se je dotaknil še enega vidika družbene odgovornosti, vloge vlade Republike Slovenije, pri ustvarjanju poslovnega okolja, ki omogoča gospodarsko rast in s tem omogoča zapolniti obstoječe strukturne vrzeli, stimulira domače in tuje investicije in prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest. Družbena odgovornost države se kaže tudi na sektorski ravni, npr. pri vzpostavitvi učinkovite in družbeno odgovorne oskrbne verige, ki omogoča zagotavljanje varne hrane, ki izvira iz bližine.

Na konferenci smo iskali odgovor, ali je koncept družbene odgovornosti donosen. Odločitve, povezane z udejanjanjem družbene odgovornosti, so izjemno kompleksne. Na eni strani je kratkoročni vidik poslovanja podjetij, ki v ospredje postavlja zniževanje stroškov in/ali povečevanje prihodkov, na drugi pa smo ljudje - porabniki, zaposleni, poslovni partnerji, lokalne skupnosti - in naravno okolje, v katerem živimo in delujemo. Primeri dobrih praks, ki so jih osvetlili domači in tuji govorniki, dokazujejo, da nekaterim podjetjem uspeva najti pravo ravnovesje med temi, na videz nasprotujočimi si, cilji.

Govornice v prvem delu konference, **prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj** iz Biotehnične fakultete Univerze v Ljubljani, ga. **Mathilde Tabary**, direktorica področja za družbeni razvoj in raznolikost v francoskem trgovskem velikanu Carrefour, in **prof. dr. Tanja Mihalič** iz Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani so na podlagi različnih primerov poskušale odgovoriti na vprašanje, ali je družbena odgovornost le modna muha ali je dolgoročen razvojni trend. Da lahko razrešimo to dilemo, moramo razumeti, kaj so bila ključna vprašanja, povezana z družbeno odgovornostjo v preteklosti, kje smo danes in kaj lahko pričakujemo jutri. Dejstvo je, da kljub naprednim sistemom vrednotenja stroškov in kazalcev uspešnosti poslovanja še vedno ne znamo (ali nočemo) upoštevati vseh stroškov, ki nastajajo ob porabi naravnih virov in zaradi ne vključenosti vseh družbenih skupin v vodenje podjetij. Ali bo družbena odgovornost prestala preizkus časa in postala temeljna poslovna usmeritev prihodnosti, še zlasti v času gospodarske krize? Odgovor je, da je družbena odgovornost nuja, ne izbira, če želimo ohranjati raven družbene blaginje, ki smo je navajeni v razvitem delu sveta.

Da družbena odgovornost ne pomeni le skrbi za okolje in posebne družbene skupine, temveč tudi skrb za zaposlene in za gospodarski ter socialni razvoj družbe, je poudaril tudi prof. dr. **Marc J. Epstein**, eden vodilnih svetovnih strokovnjakov, dolgoletni svetovalec velikim svetovnim korporacijam in guru na področju družbene odgovornosti podjetij. Predstavil je primere uspešnih, inovativnih podjetij, ki ne razmišljajo o družbeni odgovornosti kot vzvodu za delovanje znotraj pravnih okvirjev in obvladovanje tveganj, temveč je to vzvod za njihovo inovativnost, preko nje pa za finančno uspešnost. To potrjujejo izsledki globalne raziskave podjetja Nielsen, ki jih je predstavila **Jelena Doko Cetina**. Potrošniki v čedalje večji meri izražajo skrb ob okoljskih in družbenih problemih in se odzivamo nanje tudi tako, da smo pripravljeni plačati več za izdelke in storitve podjetij, ki ravnajo družbeno odgovorno. Kar dve tretjini anketirancev v globalni raziskavi bi se pri takem podjetju tudi raje zaposlilo.

Če se ozremo na primere iz slovenske poslovne prakse lahko ugotovimo, da družbena odgovornost ni le domena velikih in da tudi majhna podjetja nudijo dobre zglede. Sogovorniki okrogle mize, **Toni Balažič** (Mercator), **Samo Kupljen** (Bauhaus), **Anja Marjetič**, (Tuš Holding), **Valentin Pogačnik** (VitaCare) in **Rajko Dolinšek** (Informa Echo) so se strinjali, da je družbena odgovornost v resnici poslovna priložnost, da mora koncept zaobjeti vse partnerje v oskrbni verigi in da se ne ustavi pri zunanjih deležnikih, temveč se odraža tudi v skrbi za zaposlene.

TRGOVINSKA ZBORNICA SLOVENIJE

EKONOMSKA FAKULTETA, UL

Ukrepi, ki jih Trgovinska zbornica Slovenije predlaga vladi, so sledeči:

- priprava dokumenta o strategiji razvoja Slovenije, v okviru le-te pa tudi strategijo razvoja slovenskega gospodarstva,

- oblikovanje rešitev, ki ne bodo usmerjene v dodatne obremenitve slovenskega gospodarstva,
- sprejem ukrepov za razbremenitev stroškov dela in ureditev razmer na trgu dela v okviru novega socialnega sporazuma,
- iskanje proračunskih rezerv na strani proračunskih odhodkov, torej tudi pri javni porabi preko takojšnje vzpostavitve učinkovitega sistema javnega naročanja in ustrežnejšega sistema dodeljevanja nepovratnih finančnih sredstev, ki se morajo v zaključni fazi izkazati s konkretnim rezultatom, kot tudi na prihodkovni strani preko učinkovitejšega pobiranja davkov, boja proti sivi ekonomiji in uvedbi individualne odgovornosti za tiste, ki ukrepe oblikujejo in izvajajo,
- zagotovitev stabilnega poslovnega in političnega okolja, ki bo stimuliralo domače in privabljalo tuje investitorje, omogočilo nova delovna mesta ter višjo dodano vrednost,
- vzpostavitev sistema učinkovitega črpanja evropskih sredstev tako na nacionalni kot tudi na regionalni ravni z uvedbo individualne odgovornosti tistih, ki so za projekte odgovorni in
- da se pred novimi zakonodajnimi spremembami zagotovi usklajenost predpisa na ravni vseh ministrstev, možnost njegove izvedbe pa se mora obvezno predhodno preveriti pri njegovih izvajalcih v praksi.